

е главно литературен. В разсъжденията на Любича има и рационални моменти – за запазване човешкото достойнство на жената. Но нейните действия се разминават с думите ѝ, защото, напускайки дома си, тя не поема по свой самостоятелен път, не търси ново поприще за себе си извън семейните задължения и целият ѝ бунт е всъщност каприз на добре осигурена в материално отношение жена. Любича не е и не може да бъде нито Анна, нито Нора; тя само *разиграва* една ситуация. Затова при нея има завръщане към началото, а в другите два случая – не!

Мисълта на писателя, че „*тая драма не е по нашите нрави и за нашето общество*“ се доказва чрез по-нататъшното развитие на действието. Вазов акцентира върху семейно-битовия характер на историята и до края на повестта той не го променя.

Както пише в една своя статия Милена Кирова: „*И днес, както в началото на века, дискурсът на Вазов е институция на идеята за българската идентичност. Той работи по законите на митологично-патриархалния демургичен модел: подрежда хаоса на неусвоените и разпръснати стойности в домашина вселена, огражда в чуждото свое, отгражда своето от чуждия свят; нормализира модели на добро и лошо в социалното поведение, дисциплинира историческото съзнание, осъзнава потребността от история; историзира колективните митове, митологизира историческите процеси... В един по-общ смисъл Вазовият дискурс се чете като онтология на желанието за българска принадлежност.*“⁴⁴

Анализът на повестта „Нора“ потвърждава тези констатации. Стремещът на писателя действително е да покаже на своите читатели, че да се подражава на чужди образци не е безопасно и че оставането в рамките на родното, на българското в най-широк смисъл на думата е синоним на добро, на защитеност.

Повестта е решена в типичния за времето си мелодраматичен стил и подобни истории явно са имали своята явна читателска аудитория. В този смисъл не е изключено вкусът на литературните критици да се е различавал от масовия вкус. На страниците на тогавашните „жълти“ вестници често са се отпечатвали подобни сърцераздирателни, но и нравоучителни истории.

Повестта „Нора“ разкрива един класически „любовен триъгълник“, което отвежда по-скоро към Толстоевия модел, но без трагизма на великия руски роман. В нашенския вариант съзните са много, чувствителността прекомерна, преценките – неточни, атмосферата – провинциална, а краят е щастлив пак по нашенски – връщаме се там, откъдето сме тръгнали, защото и желанието за някаква промяна е въображаемо. Любича напуска своя дом не за да воюва за своята самостоятелност, а за да се опита да замени Гойчев с Тихов. Тя пак мечтае „*за венчило*“ по думите на Вазов. Така че и в своя кратък бунт тя е различна от Ибсеновата героиня.

В текста на повестта писателят нееднократно използва епистоларната форма. Героите му изливат емоциите си върху белия лист. Така те не само разкриват по-нататъшните си намерения, но и обясняват мотивите за постъпките си. По този начин писмата могат да се разглеждат не само като „текст в текста“, а като неделима част от сюжета, подготвяйки любопитния читател за предстоящите събития. Любича обяснява на своята приятелка, че е решила да напусне съпруга си поради това, че представите ѝ за семейно щастие са се разминали с ре-